הפטיש, התינוק, והחיוך

דף עבודה בעקבות הפטיש, התינוק, והחיוך

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

הסיפור מנוקד במלואו כנדרש.

- שָׁלָב 1: בֵּרוּר מַקְדִּים וְנִתּוּחַ (לַמּוֹרֶה/לַמְסַפֵּר)

1. הִדּוּר מִצְוָה וְאַהֲבָתָהּ: לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בַּצּוּרָה הֲכִי שְׁלֵמָה וְיָפָה, וְלַחְשֹׁב עַל הַמִּצְוֹת (וְעַל הַשַּׁבָּת) כָּל הַשָּׁבוּעַ.

2. מְאוֹר פָּנִים: הָאָדָם הַקַּפְדָּן בְּיוֹתֵר בַּהֲלָכָה, הוּא זֶה שֶׁטָּבַע אֶת הַכְּלָל: "הֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת!" – קַפְּדָנוּת לַה', אַךְ חִיּוּךְ רָחָב לַבְּרִיּוֹת.

- שָׁלָב 2: הַסִּפּוּר הַמָּלֵא – "הַפַּטִּישׁ, הַתִּינוֹק, וְהַחִיּוּךְ"

פְּתִיחָה: הָעִיְּנִים הַמְחַפְּשׂוֹת יְלָדִים, אֲנַחְנוּ מַכִּירִים אֶת הַלֵּל הַזָּקֵן הֶעָנִיו, אֲבָל מִי הָיָה הֶחָבֵר הֲכִי טוֹב שֶׁלּוֹ? הֶחָבֵר שֶׁיָּשַׁב לְצִדּוֹ וְהִנְהִיג יַחַד אִתּוֹ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל? זֶה הָיָה שַׁמַּאי הַזָּקֵן! אַב בֵּית הַדִּין שֶׁל הַסַּנְהֶדְרִין. הַרְבֵּה אֲנָשִׁים חָשְׁבוּ שֶׁשַּׁמַּאי הוּא אָדָם קָשֶׁה מְאֹד. לָמָּה? כִּי כְּשֶׁהָיָה מְדֻבָּר בְּכְבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, בְּדִינֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה – שַׁמַּאי לֹא וִתֵּר עַל מִילִימֶטֶר! הַתּוֹרָה הָיְתָה אֲצִלּוֹ מְדֻיֶּקֶת וּקְדוֹשָׁה כְּאֵשׁ.

אֲבָל אִם הֱיִיתֶם רוֹאִים אֶת הָעִינַיִם שֶׁל שַׁמַּאי, הֱיִיתֶם מְבִינִים שֶׁבְּתוֹךְ לִבּוֹ בָּעֲרָה אֵשׁ שֶׁל אַהֲבָה גְּדוֹלָה! רְאוּ לְדֻגְמָה מָה קָרָה בְּכָל יוֹם רִאשׁוֹן בַּבֹּקֶר. יוֹם רִאשׁוֹן זֶה תְּחִלַּת הַשָּׁבוּעַ, נָכוֹן? הַשַּׁבָּת רַק נִגְמְרָה לִפְנֵי רֶגַע. אַךְ כַּאֲשֶׁר שַׁמַּאי הָיָה יוֹצֵא לַשּׁוּק בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וְהָיָה מֵרִיחַ אֶת רֵיחוֹת הַתַּבְלִינִים וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹת הַסּוֹחֲרִים, הוּא הָיָה מְחַפֵּשׂ רַק דָּבָר אֶחָד. וְהִנֵּה, הוּא רוֹאֶה עֶגֶל יָפֶה, בָּרִיא וְשָׁמֵן מְאֹד. מִיָּד הָיְתָה פָּנָיו שֶׁל שַׁמַּאי זוֹרְחוֹת. הוּא הָיָה מְשַׁלֵּם אֶת הַכֶּסֶף, קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַמְשֻׁבַּחַת, מַצְבִּיעַ עָלֶיהָ בְּאֶצְבָּעוֹ וְאוֹמֵר בְּקוֹל שָׂמֵחַ: "זֶה – לִכְבוֹד שַׁבָּת!". כָּךְ הָיָה עוֹשֶׂה בְּיוֹם רִאשׁוֹן: מֵכִין לְשַׁבָּת שֶׁל עוֹד שִׁשָּׁה יָמִים!

וְאִם בְּיוֹם שְׁלִישִׁי, כְּשֶׁעָבַר בַּשּׁוּק, רָאָה פִּתְאוֹם בְּהֵמָה יָפָה עוֹד יוֹתֵר מֵהָרִאשׁוֹנָה? הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָיָה אוֹכֵל בְּיוֹם חֹל. לָמָּה? כִּי הַלֵּב שֶׁלּוֹ כָּל כָּךְ אָהַב אֶת יְמֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁל ה', עַד שֶׁ"כָּל יָמָיו אָכַל לִכְבוֹד שַׁבָּת"! הַשַּׁבָּת לֹא יָצְאָה לוֹ מֵהָרֹאשׁ אֲפִלּוּ לְדַקָּה.

הַתִּינוֹק הַקָּטָן בֶּחָג הַסֻּכּוֹת הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל שַׁמַּאי הַזָּקֵן הָיְתָה כָּל כָּךְ יָפָה, וְהִיא בָּלְטָה בִּמְיֻחָד בְּחַג הַסֻּכּוֹת. שָׁנָה אַחַת, בְּחַג הַסֻּכּוֹת מַמָּשׁ, קָרָה דָּבָר מְשַׁמֵּחַ בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל שַׁמַּאי. כַּלָּתוֹ (אֵשֶׁת בְּנוֹ) יָלְדָה תִּינוֹק! אֵיזוֹ שִׂמְחָה! הַיּוֹלֶדֶת שָׁכְבָה בַּמִּטָּה שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בַּחֶדֶר שֶׁלָּהּ. וְלִידָהּ, בַּעֲרִיסָה קְטַנְטַנָּה, שָׁכַב הַנֶּכֶד הֶחָדָשׁ שֶׁל שַׁמַּאי הַזָּקֵן, עָטוּף בְּשִׂמְיכָה דַּקָּה. יְלָדִים, אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים בַּתּוֹרָה שֶׁתִּינוֹק קָטָן שֶׁרַק נוֹלַד – פָּטוּר מֵהַמִּצְוֹת. הוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, הוּא לֹא חַיָּב לִישֹׁן בַּסֻּכָּה. אַף אֶחָד לֹא יְבַקֵּשׁ לְהוֹצִיא אִמָּא חַלָּשָׁה אוֹ תִּינוֹק קָטָן הַחוּצָה לַסֻּכָּה בַּלַּיְלָה הַקָּר.

אֲבָל שַׁמַּאי הַזָּקֵן נִכְנַס לַחֶדֶר. הוּא הִבִּיט בַּנֶּכֶד הַקָּטָן הַיָּשֵׁן שָׁנַת יְשָׁרִים. וְאָז הוּא הִבִּיט לַמַּעְלָה, אֶל הַתִּקְרָה (הַ"מַּעֲזִיבָה") שֶׁל הַחֶדֶר שֶׁהָיְתָה מְצֻפָּה בְּטִיחַ וְאָבָק. "אֵיךְ אֶפְשָׁר..." לָחַשׁ שַׁמַּאי בְּחִיּוּךְ רָחָב, "אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁנֶּכֶד יְהוּדִי שֶׁרַק הִגִּיעַ לָעוֹלָם, יֵישֵׁן בְּיָמִים אֵלּוּ מִתַּחַת לְתִקְרַת אֶבֶן? אֲנִי כָּל כָּךְ אוֹהֵב אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁל ה', אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַתִּינוֹק הַזֶּה יִנְשֹׁם אֶת הָאֲוִיר שֶׁל הַמִּצְוָה וְיֵישֵׁן בְּתוֹךְ קְדֻשָּׁה!".

שׁוֹבְרִים אֶת הַתִּקְרָה! וְאָז – עָשָׂה שַׁמַּאי מַעֲשֶׂה פֶּלֶא! הוּא לֹא הוֹצִיא אֶת הַתִּינוֹק הַחוּצָה לַקֹּר. בְּמָקוֹם זֶה – הוּא עָלָה עַל גַּג הַבַּיִת עִם כֵּלִים כְּבֵדִים, וְהִתְחִיל לִדְפֹּק עַל הַגַּג מַמָּשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁמֵּעַל הַמִּטָּה שֶׁל הַיּוֹלֶדֶת וְהַתִּינוֹק! "בּוּם! טְרָאח!" אַבְנֵי הַתִּקְרָה נִשְׁבְּרוּ. אֲבָל קָטָן הִתְפַּזֵּר בָּאֲוִיר. הַשְּׁכֵנִים בַּחוּץ רָאוּ אֶת אַב בֵּית הַדִּין הַזָּקֵן שׁוֹבֵר לְעַצְמוֹ אֶת הַבַּיִת! שַׁמַּאי

הוֹצִיא לְגַמְרֵי אֶת הַכִּסּוּי שֶׁל הַגַּג מֵעַל מִטַּת הַתִּינוֹק, עַד שֶׁנִּהְיָה שָׁם חֹר עָנָק שֶׁדַּרְכּוֹ רָאוּ אֶת הַשָּׁמַיִם. וּמָה הוּא עָשָׂה עַכְשָׁו? הוּא הֵבִיא עֲנָפִים יְרֻקִּים, עָלֵי אוֹרְנֶפֶטִים וְתָמָר שֶׁרוֹחֲמִים נְעִימִים וּמְתוֹקִים, וְהִנִּיחַ אוֹתָם בִּזְהִירוּת מֵעַל הַחֹר. הוּא בָּנָה סֵכָּה פְּרָטִית קְטַנָּה מַמָּשׁ בְּתוֹךְ תִּקְרַת הַחֶדֶר, רַק מֵעַל הַמִּטָּה שֶׁל הַתִּינוֹק הֶחָדָשׁ! וְכָךְ, הַתִּינוֹק יָשַׁן בְּמָקוֹם חַם, בְּחֶדֶר סָגוּר, אֲבָל מֵעַל רֹאשׁוֹ הָיָה סְכָךְ יָרֹק וְכָשֵׁר לְמִהַדְּרִין. רַבִּי שַׁמַּאי הַזָּקֵן הִבִּיט בַּסְּכָךְ וְחִיֵּךְ לְעַצְמוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא "קַנָּאוּת לַמִּצְווֹת" – אַכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל כָּךְ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ כְּשֶׁלֹּא חַיָּבִים!

(הֶעָרָה לַמּוֹרֶה/מְסַפֵּר: מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁבְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לֹא רָצָה שַׁמַּאי לְהַאֲכִיל אֶת בְּנוֹ הַקָּטָן, מֵרֹב שֶׁהָיְתָה לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם רְצִינִית עַד שֶׁגָּזְרוּ עָלָיו חֲכָמִים לְהַאֲכִילוֹ. הַכֹּל מִתּוֹךְ רְצִינוּת עֲצוּמָה לִדְבַר ה'!).

הַסּוֹד שֶׁל שַׁמַּאי וְעַכְשָׁו יְלָדִים, אַתֶּם בֶּטַח שׁוֹאֲלִים אֶת עַצְמְכֶם: אָדָם שֶׁהוּא כָּל כָּךְ דַּקְדְּקָן, שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁל הַתּוֹרָה אָצְלוֹ זֶה הֲכִי חָשׁוּב וַהֲכִי מְדֻיָּק... אֵיךְ הוּא הִתְנַהֵג אֶל אֲנָשִׁים בָּרְחוֹב? הַאִם הוּא עָשָׂה לָהֶם פַּרְצוּף חוֹמֵץ וְרָצִינִי כָּל הַזְּמַן? אֲזַי תִּשְׁמְעוּ דָּבָר נִפְלָא. דַּוְקָא שַׁמַּאי הַזָּקֵן, הָרַב הֲכִי קַפְּדָן שֶׁלֹּא וְתֵר עַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה, הוּא זֶה שֶׁלִּמֵּד אֶת הַכְּלָל הֲכִי נָעִים וְשָׂמֵחַ בְּמַסֶּכֶת אָבוֹת. כָּךְ הָיָה שַׁמַּאי מוֹרֶה לְתַלְמִידָיו: "עֲשֵׂה תּוֹרָתְךָ קֶבַע, אֱמֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה... וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת!". "סֵבֶר פָּנִים יָפוֹת" זֶה אוֹמֵר: חִיּוּךְ רָחָב! פָּנִים מְאִירוֹת! לֹא מְשַׁנֶּה מִי נִגַּשׁ אֵלֶיךָ בָּרְחוֹב – תַּקְבִּיל אֶת פָּנָיו בְּחִיּוּךְ מָתוֹק וּבְעַיִן טוֹבָה.

שַׁמַּאי לִמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַשִּׁלּוּב הֲכִי יָפֶה בָּעוֹלָם: בַּמִּצְווֹת שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ – תִּהְיֶה זָרִיז, קַפְּדָן וּמְדֻיָּק. אֲבָל בַּיַּחַס שֶׁלְּךָ לִבְנֵי אָדָם – תִּהְיֶה רַךְ, חַיְכָן וְאוֹהֵב, כִּי כָּל יְהוּדִי שֶׁלְּפָנֶיךָ הוּא אוֹצָר שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

- שָׁלָב 3: חִבּוּר עֶרְכִּי – ME-WE-YOU
- שָׁלָב 4: מַדְרִיךְ לַמּוֹרֶה / לַמְסַפֵּר (לְשִׁלּוּב בַּמַּצֶּגֶת וּבַשִּׁעוּר)

א. שְׁאֵלַת פְּתִיחָה (לְעוֹרֵר זִהוּי וְהִשְׁתַּתְּפוּת): "יְלָדִים, מִי מִכֶּם מָצָא פַּעַם בְּיוֹם רִאשׁוֹן צַעֲצוּעַ יָפֶה אוֹ מַמְתָּק רְצִינִי בַּמַּכֹּלֶת? הַאִם לָקַח לָכֶם לְאַכֵּל אוֹתוֹ שְׁתֵּי שְׁנִיּוֹת אוֹ שֶׁשְּׁמַרְתֶּם לְסוֹף הַשָּׁבוּעַ? הַיּוֹם נִפְגֹּשׁ תַּנָּא כָּל כָּךְ גָּדוֹל, שֶׁמֵּרֹב שֶׁאָהַב אֶת הַשַּׁבָּת הָיָה שׁוֹמֵר תָּמִיד אֶת הַדְּבָרִים הֲכִי טוֹבִים לְשַׁבָּת, אֲפִלּוּ מִיּוֹם רִאשׁוֹן בַּבֹּקֶר!"

ב. הֶעָרוֹת בִּצּוּעַ (לַמְסַפֵּר/לַהַדְרָכָה הַקּוֹלִית):

ג. הַמְלָצוֹת שִׁלּוּב בְּמַצֶּגֶת (תְּמוּנוֹת):

ד. פְּעִילוּת מְסַכֶּמֶת מֻמְלֶצֶת:

🟩 מְקוֹרוֹת (מִתּוֹךְ הַמַּחְבֶּרֶת):

מקורות: המקורות מופיעים בקובץ המקורי.

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

א. בתחילת הסיפור נאמר: "הִדּוּר מִצְוָה וְאַהֲבָתָהּ: לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בַּצּוּרָה הֲכִי שְׁלֵמָה וְיָפָה, וְלַחְשֹׁב עַל הַמִּצְווֹת (וְעַל..." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "אַךְ כַּאֲשֶׁר שַׁמַּאי הָיָה יוֹצֵא לַשּׁוּק בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וְהָיָה מֵרִיחַ אֶת רֵיחוֹת הַתַּבְלִינִים וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹת הַסּוֹחֲרִים, הוּא הָיָה..."?

ג. כיצד הגיב הפטיש, התינוק, והחיוך למצב המתואר: "הַיּוֹלֶדֶת שָׁכְבָה בַּמִּטָּה שָׁלָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ, בַּחֶדֶר שֶׁלָּהּ."?

ד. מה השתנה בין "בְּמִקּוֹם זֶה – הוּא עָלָה עַל גַּג הַבַּיִת עִם כֵּלִים כְּבֵדִים, וְהִתְחִיל לִדְפֹּק עַל הַגַּג מַמָּשׁ בַּמָּקוֹם..." לבין "זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא "קַנָּאוּת לַמִּצְווֹת" – אִכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל כָּךְ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ..."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "שַׁמַּאי לִמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַשִּׁלּוּב הֲכִי יָפֶה בָּעוֹלָם: בַּמִּצְווֹת שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ – תִּהְיֶה זָרִיז, קַפְּדָן וּמְדֻיָּק."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. הִדּוּר מִצְוָה וְאַהֲבָתָהּ: לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בַּצּוּרָה הֲכִי שְׁלֵמָה וְיָפָה, וְלַחְשֹׁב עַל הַמִּצְוֹת (וְעַל הַשַּׁבָּת) כָּל _____.

ב. הַרְבֵּה אֲנָשִׁים חָשְׁבוּ שֶׁשַּׁמַאי הוּא אָדָם קָשֶׁה _____.

ג. אַךְ כַּאֲשֶׁר שַׁמַּאי הָיָה יוֹצֵא לַשּׁוּק בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וְהָיָה מֵרִיחַ אֶת רֵיחוֹת הַתַּבְלִינִים וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹת הַסּוֹחֲרִים, הוּא הָיָה מְחַפֵּשׂ רַק דָּבָר _____.

ד. הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָיָה אוֹכֵל _____ חֹל.

ה. הַיּוֹלֶדֶת שָׁכְבָה בַּמִּטָּה _____ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בַּחֶדֶר שָׁלָהּ.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
הַרְבֵּה אֲנָשִׁים חָשְׁבוּ שֶׁשַּׁמַאי הוּא אָדָם קָשֶׁה מְאֹד.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָיָה אוֹכֵל בְּיוֹם חֹל.	□	□	
הוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, הוּא לֹא חַיָּב לִישֹׁן בַּסֻּכָּה.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: הוּא הֵבִיא עֲנָפִים יְרֻקִּים, עֲלֵי אֵיקָלִיפְּטוּס וְתָמָר שֶׁרֵיחָם נָעִים וּמָתוֹק, וְהִנִּיחַ אוֹתָם בִּזְהִירוּת מֵעַל הַחֹר.	□	□	
דַּוְקָא שַׁמַּאי הַזָּקֵן, הָרַב הֲכִי קַפְּדָן שֶׁלֹּא וִתֵּר עַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה, הוּא זֶה שֶׁלִּמֵּד אֶת הַכְּלָל הֲכִי נָעִים וְשָׂמֵחַ בְּמַסֶּכֶת אָבוֹת.	□	□	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ וְאָז הוּא הִבִּיט לַמַּעְלָה, אֶל הַתִּקְרָה (הַ״מַּעֲזִיבָה״) שֶׁל הַחֶדֶר שֶׁהָיְתָה מְצֻפָּה בְּטִיחַ וְאָבָק.

□ הִדּוּר מִצְוָה וְאַהֲבָתָהּ: לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בַּצּוּרָה הֲכִי שְׁלֵמָה וְיָפָה, וְלַחְשֹׁב עַל הַמִּצְוֹת (וְעַל…

□ הַיּוֹם נִפְגֹּשׁ תַּנָּא כָּל כָּךְ גָּדוֹל, שֶׁמֵּרֹב שֶׁאָהַב אֶת הַשַּׁבָּת הָיָה שׂוֹמֵר תָּמִיד אֶת הַדְּבָרִים הֲכִי טוֹבִים לְשַׁבָּת, אֲפִלּוּ…

□ הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָיָה אוֹכֵל בְּיוֹם חֹל.

□ זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא ״קַנָּאוּת לַמִּצְוֹת״ – אִכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל כָּךְ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ כְּשֶׁלֹּא חַיָּבִים!

לפני ואחרי

מה קרה לפני: ״וְאָז הוּא הִבִּיט לַמַּעְלָה, אֶל הַתִּקְרָה (הַ״מַּעֲזִיבָה״) שֶׁל הַחֶדֶר שֶׁהָיְתָה מְצֻפָּה בְּטִיחַ וְאָבָק.״?

מה קרה אחרי: ״זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא ״קַנָּאוּת לַמִּצְוֹת״ – אִכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל כָּךְ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ כְּשֶׁלֹּא חַיָּבִים!״?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָיָה אוֹכֵל בְּיוֹם חֹל.		
הוּא הֵבִיא עֲנָפִים יְרֻקִּים, עֲלֵי אֵיקָלִיפְּטוּס וְתָמָר שֶׁרֵיחָם נָעִים וּמָתוֹק, וְהִנִּיחַ אוֹתָם בִּזְהִירוּת מֵעַל הַחֹר.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "הפטיש, התינוק, והחיוך" על הפטיש, התינוק, והחיוך? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "הוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, הוּא לֹא חַיָּב לִישֹׁן בַּסֻּכָּה."

ג. אילו הפטיש, התינוק, והחיוך לא היה פועל כפי שמתואר ב־"וְזֶה מָה שֶׁנִּקְרָא "קַנָּאוּת לַמִּצְווֹת" – אִכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל כָּךְ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ..." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "שַׁמַּאי לִמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַשִּׁלּוּב הַכִּי יָפֶה בָּעוֹלָם: בַּמִּצְווֹת שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ – תִּהְיֶה זָרִיז, קַפְּדָן..." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. הִדּוּר מִצְוָה וְאַהֲבָתָהּ: לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת...

2. וְהִנֵּה, הוּא רוֹאֶה עֵגֶל יָפֶה, בָּרִיא וְשָׁמֵן מְאֹד.

3. וְלִידָהּ, בַּעֲרִיסָה קְטַנְטַנָּה, שָׂכַב הַנֶּכֶד הֶחָדָשׁ שֶׁל...

4. שַׁמַּאי הוֹצִיא לְגַמְרֵי אֶת הַכִּסּוּי שֶׁל הַגַּג מֵעַל מִטָּתוֹ...

סיפור 143 • הפטיש, התינוק, והחיוך • הפטיש, התינוק, והחיוך

5. הַסּוֹד שֶׁל שַׁמַּאי וְעַכְשָׁו יְלָדִים, אַתֶּם בֶּטַח שׁוֹאֲלִים אֶת...

6. הַיּוֹם נִפְגֹּשׁ תַּנָּא כָּל כָּךְ גָּדוֹל, שֶׁמֵּרֹב שֶׁאָהַב אֶת...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "הַיּוֹלֶדֶת שָׁכְבָה בַּמִּטָּה שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בַּחֶדֶר שֶׁלָּהּ."

☐ **מכתב:** כתבו להפטיש, התינוק, והחיוך בעקבות "הוּא הֵבִיא עֲנָפִים יְרֻקִּים, עֲלֵי אֵיקָלִיפְּטוּס וְתָמָר שֶׁרֵיחָם נָעִים וּמָתוֹק, וְהִנִּיחַ אוֹתָם בְּזְהִירוּת מֵעַל..."

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "דַּוְקָא שַׁמַּאי הַזָּקֵן, הָרַב הַכִּי קַפְּדָן שֶׁלֹּא וִתֵּר עַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה, הוּא זֶה שֶׁלִּמֵּד אֶת הַכְּלָל הֲכִי..."

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "הפטיש, התינוק, והחיוך".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
הָיָה שַׁמַּאי קוֹנֶה אֶת הַבְּהֵמָה הַחֲדָשָׁה שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת קֹדֶשׁ, וְאֶת הָרִאשׁוֹנָה...		
זֶה מָה שֶׁנִּקְרָא "קַנָּאוּת לַמִּצְוֹות" – אִכְפַּת לוֹ מֵהַמִּצְוָה כָּל כָּךְ מַהֵר וְכָל...		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה הפטיש, התינוק, והחיוך פעל באירוע "בְּמָקוֹם זֶה – הוּא עָלָה עַל גַּג הַבַּיִת עִם כֵּלִים כְּבֵדִים, וְהִתְחִיל לִדְפֹּק עַל הַגַּג מַמָּשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁמֵּעַל..."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "הפטיש, התינוק, והחיוך".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מהפטיש, התינוק, והחיוך ומן המעשה "הפטיש, התינוק, והחיוך" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15